

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 23 lipca 2026 roku

Sprawa: Interpelacja nr 18043
Znak sprawy: PT1.054.17.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Włodzimierz Czarzasty

**Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji posła Marcina Józefaciuka z 2 lipca 2026 r. nr 18043, przedstawiam następujące wyjaśnienia.

1. Jakie względy fiskalne, zdrowotne, społeczne lub gospodarcze uzasadniają utrzymywanie stawki 23% VAT na czystą wodę butelkowaną, podczas gdy część napojów zawierających co najmniej 20% soku korzysta ze stawki 5%?

Obecny sposób opodatkowania napojów zasadniczo funkcjonuje od ponad 20 lat. W założeniach dotyczących sposobu opodatkowania przyjęto, że napoje bezalkoholowe zawierające dodatek soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego charakteryzują się walorem prozdrowotnym, gdyż stanowią źródło naturalnych witamin i innych składników odżywczych. W pierwotnych założeniach reformy stawek VAT wprowadzonej w 2019 r. tzw. nową matrycą stawek VAT, planowana była zmiana zasad opodatkowania napojów, która zakładała objęcie napojów innych niż tzw. soki 100 % stawką w wysokości 23 %. Koncepcja ta była związana z założeniem ujednolicenia stawki dla większości napojów, takich jak kawa, herbata, woda butelkowana czy napoje słodzone. Jednakże w wyniku konsultacji publicznych projekt został zmodyfikowany – proponowane w tym zakresie regulacje zostały zaakceptowane przez Rząd i przekazane do Sejmu RP. Finalnie utrzymany został zasadniczo w tym obszarze dotychczasowy sposób opodatkowania VAT.

Odnosząc się do kwestii stawki VAT na wodę butelkowaną należy wskazać, że jej obniżka wiązałaby się z istotnymi konsekwencjami dla finansów publicznych

naszego kraju. W warunkach zwiększonych wydatków państwa, w szczególności na obronność, jak również objęcia Polski procedurą nadmiernego deficytu, decyzja ta musi być szczegółowo zbadana pod kątem m.in. zakresu zmian, korzyści dla poszczególnych uczestników rynku, a przede wszystkim potencjalnych skutków finansowych dla strony dochodowej i wydatkowej budżetu państwa.

2. Czy Ministerstwo przeprowadzało analizę zgodności obecnej struktury stawek VAT z celami polityki zdrowia publicznego, w szczególności dotyczącymi ograniczania spożycia cukru, zapobiegania otyłości i cukrzycy oraz promowania wody jako podstawowego napoju? Jeżeli tak, proszę o przedstawienie daty, zakresu, autorów i najważniejszych wniosków z tych analiz.

Ministerstwo Finansów na bieżąco monitoruje zmiany zachodzące w otoczeniu gospodarczym, prawnym i społecznym, uwzględniając je tam gdzie jest to możliwe. Powyższe podejście obejmuje również kwestie związane z ochroną zdrowia i promocją zdrowego stylu życia. Przykładem jest matryca stawek VAT¹, przy opracowywaniu której – obok innych uwarunkowań – uwzględniano również aspekt prozdrowotności, w zakresie, w jakim pozwalały na to obowiązujące przepisy i przyjęte rozwiązania.

3. Jaka była w latach 2021-2025, odrębnie dla każdego roku: a) szacowana wartość sprzedaży netto wód klasyfikowanych w CN 2201 i opodatkowanych stawką 23%; b) kwota należnego podatku VAT z tego tytułu; c) wartość importu oraz wewnątrzwspólnotowego nabycia tych produktów?

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego volumen sprzedaży w handlu oraz gastronomii wód klasyfikowanych w CN 2201 w 2021 r. wyniósł około 7 055,2 mln zł. Natomiast w 2022 r. wyniósł około 8 832,9 mln zł.

W 2024 r. szacowanie skutków oparte było na danych z GUS za 2021 r., natomiast w 2025 r. na danych za 2022 r. Ministerstwo nie dysponuje jeszcze danymi za 2023 r.

Metoda n-2 dotycząca opóźnienia danych statystycznych w stosunku do analizowanego okresu jest zgodna z zaleceniami Unii Europejskiej. Dane te dotyczą transakcji będących przedmiotem opodatkowania podatkiem od towarów i usług nie podlegających zwrotowi i obejmują dane na temat ostatecznego spożycia gospodarstw domowych, zużycia pośredniego oraz nakładów brutto na środki trwałe w sektorze instytucji rządowych, samorządowych, niekomercyjnych i pozostałych.

W związku z powyższym, Ministerstwo nie dysponuje danymi odnośnie do wartości sprzedaży za lata 2023-2025.

Szacunkowa kwota należnego podatku przy zastosowaniu 23% stawki VAT dla wód klasyfikowanych CN 2201 w handlu oraz gastronomii według wartości sprzedaży uzyskanych z GUS za 2021 r. wynosi około 1 622,7 mln zł a za 2022 r. wynosi około 2 031,6 mln zł.

Ministerstwo nie dysponuje danymi dotyczącymi wartości importu oraz wewnątrzwspólnotowego nabycia ww. produktów.

¹ Wprowadzona ustawą z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1751).

4. Jaki byłby szacowany roczny skutek dla dochodów budżetu państwa obniżenia stawki VAT na wodę klasyfikowaną w CN 2201: a) z 23% do 8%; b) z 23% do 5%? Proszę o przedstawienie metodologii obliczeń oraz przyjętych założeń.

Skutek dla dochodów budżetu państwa obniżenia stawki VAT na wodę klasyfikowaną w CN 2201 w handlu oraz gastronomii w warunkach 2026 r. został oszacowany na:

- na około -1 683,2 mln zł dla obniżenia stawki VAT z 23% do 8%,
- na około -2 019,9 mln zł dla obniżenia stawki VAT z 23% do 5%.

Skutki zostały oszacowane na podstawie danych GUS dotyczących spożycia gospodarstw domowych, zużycia sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora instytucji niekomercyjnych oraz pozostałych sektorów w 2022 r. dla PKWiU 11.07.1 Wody mineralne i napoje bezalkoholowe oraz dla PKWiU 56 Usługi związane z żywnością, które zostały zwaloryzowane wskaźnikami według zaleceń wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – maj 2026 r.).

5. Jaki byłby szacowany roczny skutek obniżenia do 5% stawki VAT na usługi związane z uzdatnianiem i dostarczaniem wody za pośrednictwem sieci wodociągowych oraz na usługi związane z handlem wodą dostarczaną za pośrednictwem takich sieci?

Skutek obniżenia stawki VAT z 8 % do 5 % na usługi związane z uzdatnianiem i dostarczaniem wody za pośrednictwem sieci wodociągowych oraz na usługi związane z handlem wodą dostarczaną za pośrednictwem takich sieci został oszacowany na około -317,3 mln zł w warunkach 2026 r.

Skutki zostały oszacowane na podstawie danych GUS dotyczących spożycia gospodarstw domowych, zużycia sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora instytucji niekomercyjnych oraz pozostałych sektorów w 2022 r. dla PKWiU 36.00 Woda w postaci naturalnej; Usługi związane z uzdatnianiem i dostarczaniem wody, które zostały zwaloryzowane wskaźnikami wg zaleceń wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (aktualizacja – maj 2026 r.).

6. Czy w analizach Ministerstwa uwzględniano możliwy wzrost popytu, zmianę struktury konsumpcji, zwiększenie legalnej sprzedaży oraz wpływ obniżki na ceny detaliczne, czy ograniczano się do statycznego obliczenia ubytku dochodów podatkowych?

Wyliczenia skutków budżetowych bazują na zwaloryzowanych danych Głównego Urzędu Statystycznego. Celem analiz jest uzyskanie szacunkowego wpływu zmian stawek VAT na dochody budżetu państwa z tytułu podatku VAT (in minus/ in plus). Metodologia szacowania skutków budżetowych dotyczących zmiany stawek VAT na poszczególne towary i usługi jest powszechnie stosowana i prezentowana w dokumencie Oceny Skutków Regulacji (dalej OSR) w trakcie prac legislacyjnych. Głównym źródłem danych do przeprowadzenia szacunków zazwyczaj są dane z GUS, które bazują na rachunkach narodowych oraz strukturze z tablic podaży i wykorzystania dla danego towaru. Dane GUS dotyczą transakcji będących przedmiotem opodatkowania podatkiem od towarów i usług wg spożycia

gospodarstw domowych i zużycia pośredniego (sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych i pozostałych sektorów instytucjonalnych) i obejmują cały rynek. Spożycie indywidualne w sektorze gospodarstw domowych jest przedstawione przez GUS na podstawie danych z rachunków narodowych zestawionych wg klasyfikacji COICOP przeklasyfikowanych na PKWiU 2015 i zawiera ono pełne zestawienie dla danej grupy towarów i usług.

Aktualne dane GUS, jakimi dysponuje Ministerstwo, dotyczące wartości spożycia gospodarstw domowych oraz zużycia pośredniego odnoszą się do 2022 r., w związku z powyższym na potrzeby szacowania skutków do OSR są waloryzowane wskaźnikami makroekonomicznymi.

Aktualne wskaźniki używane do szacowania skutków znajdują się pod linkiem:

<https://www.gov.pl/web/finanse/wytyczne-sytuacja-makroekonomiczna>

7. Czy przed ustaleniem albo utrzymaniem obecnych stawek VAT Ministerstwo Finansów zasięgało stanowiska Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH - Państwowego Instytutu Badawczego, Narodowego Funduszu Zdrowia lub Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów? Jeżeli tak, proszę o przedstawienie dat konsultacji oraz wynikających z nich wniosków.

Projekt ustawy wprowadzający w 2019 r. tzw. matrycę stawek VAT był przedmiotem szerokich konsultacji społecznych. Uzgodnień i opiniowania. Szczegółowe informacje dotyczące ich przebiegu, w tym zgłoszone stanowiska oraz raport z konsultacji, są publicznie dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji (BIP RCL)².

8. Ile wiążących informacji stawkowych dotyczących produktów klasyfikowanych w CN 2201 i CN 2202 wydano w latach 2020-2025, odrębnie w każdym roku, i w ilu przypadkach przedmiotem postępowania był spór dotyczący granicy pomiędzy wodą a innym napojem bezalkoholowym?

Z informacji przekazanych przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej (dalej Dyrektor KIS) wynika, że w latach 2020-2025 zostały wydane 28 WIS dot. produktów klasyfikowanych w CN 2201 oraz 1269 WIS dot. produktów klasyfikowanych w CN 2202, co ilustruje poniższa tabela:

CN	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
2201	19	5	0	2	0	2
2202	415	191	145	123	219	176

Należy podkreślić, że w postępowaniu w sprawie wydania WIS przedmiotem postępowania jest identyfikacja towaru lub usługi oraz ich klasyfikacja dla potrzeb określenia właściwej stawki podatku VAT. Spór co do prawidłowości tej klasyfikacji może wystąpić na etapie postępowania odwoławczego oraz postępowania sądoadministracyjnego. W latach 2020–2025 nie wystąpiły przypadki, w których przedmiotem postępowania odwoławczego lub

² <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12317902/katalog/12547398#12547398>

sądowoadministracyjnego był spór dotyczący granicy pomiędzy wodą a innym napojem bezalkoholowym.

9. Ile postępowań administracyjnych i sądowoadministracyjnych dotyczących stawek VAT na wodę i napoje prowadzono w latach 2020-2025 oraz jakie koszty obsługi prawnej i postępowań poniosły z tego tytułu organy państwa?

Liczba postępowań administracyjnych dotyczących stawek VAT na wodę i napoje, prowadzonych przez Dyrektora KIS w latach 2020–2025 wyniosła 1317. W tym samym okresie na 7 decyzji Dyrektora KIS działającego jako organ drugiej instancji zostały wniesione skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Natomiast z informacji przekazanych przez dyrektorów izb administracji skarbowej wynika, że w latach 2020-2025 w zakresie stawek VAT na wodę i napoje prowadzono 5 postępowań administracyjnych oraz 4 postępowania sądowoadministracyjne. Natomiast w postępowaniach sądowoadministracyjnych sądy nie dokonały oceny merytorycznej w zakresie stosowania stawki VAT. Odnosząc się bezpośrednio do pytania Pana pła, należy wyjaśnić, że w wymienionym okresie nie poniesiono kosztów obsługi prawnej dotyczących stawek VAT na wodę i napoje, ponieważ sądy nie rozstrzygnęły ww. spraw merytorycznie. W zakresie obsługi tych spraw organy państwa poniosły koszty w ramach swoich wydatków budżetowych.

10. Czy do Ministerstwa Finansów i Gospodarki, Stałego Przedstawicielstwa Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej albo innych organów państwa wpłynęła informacja o skardze do Komisji Europejskiej dotyczącej opodatkowania wody i wybranych napojów?

11. Jeżeli taka skarga została formalnie zarejestrowana, proszę wskazać: a) czego dokładnie dotyczy; b) numer sprawy - o ile może zostać ujawniony; c) etap postępowania; d) czy Komisja Europejska zwróciła się do Polski o wyjaśnienia; e) jakie stanowisko przedstawiła albo zamierza przedstawić strona polska.

Złożono do Komisji Europejskiej skargę dotyczącą domniemanej niezgodnej z prawem pomocy państwa przyznanej przez Polskę producentom wody mineralnej, do której w procesie produkcyjnym dodano sok owocowy lub warzywny.

Sprawę prowadzi Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z uwagi na jej przedmiot obejmujący zagadnienia związane z pomocą państwa, która w opinii skarżącej jest niezgodna z prawem.

12. Czy Skarb Państwa jest stroną postępowania sądowego dotyczącego szkody mającej wynikać ze zróżnicowania stawek VAT na wodę i inne napoje? Jeżeli tak, proszę o wskazanie – w granicach dopuszczalnych prawem - wartości przedmiotu sporu, etapu postępowania oraz dokonanej przez Ministerstwo oceny ryzyka finansowego.

Jeden z producentów butelkowanej wody mineralnej pozwał Skarb Państwa o zapłatę określonej kwoty tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną przyznaniem wąskiej grupie przedsiębiorców – producentów dosładzanych napojów, w tym wód smakowych, nieuzasadnionych preferencji w zakresie podatku VAT.

Ministerstwo ustosunkowało się do twierdzeń zawartych w pozwie, wskazując, że dochodzone roszczenie jest niezasadne.

Reprezentantem Skarbu Państwa w niniejszej sprawie jest Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej. Z racji pełnionej roli procesowej to właśnie ten organ może mieć wiedzę na temat szczegółów sprawy oraz dalszego toku postępowania.

13. Czy Ministerstwo rozważa objęcie stawką 5%: a) czystej wody niezawierającej dodatku cukru, innego środka słodzącego ani aromatu, klasyfikowanej w CN 2201; b) usług uzdatniania i dostarczania wody za pośrednictwem sieci wodociągowych? Jeżeli nie, proszę o szczegółowe uzasadnienie.

Na chwilę obecną nie przewiduję zmian w tym zakresie, ale też nie wykluczamy w przyszłości wprowadzenia obniżki stawki VAT na wodę butelkowaną. Ewentualne działania w tym zakresie będą mogły zostać podjęte, zaś odpowiednie rozwiązania wdrożone, gdy tylko znajdzie się przestrzeń w budżecie do ich sfinansowania.

W tym kontekście należy mieć na uwadze, że podatki stanowią podstawowe źródło finansowania zadań publicznych, w szczególności podatek od towarów i usług jest jednym z najważniejszych źródeł dochodów budżetu państwa, dlatego decyzje dotyczące rezygnacji z części wpływów podatkowych powinny być podejmowane z dużą ostrożnością, przy uwzględnieniu zarówno potrzeb finansowania wydatków publicznych, jak i możliwości budżetowych państwa.

Ewentualne obniżenie stawki VAT na wodę wiązałoby się z istotnymi konsekwencjami dla finansów publicznych. W obecnych uwarunkowaniach fiskalnych, obejmujących m.in. zwiększone wydatki państwa, w szczególności na obronność oraz objęcie Polski procedurą nadmiernego deficytu, wszelkie propozycje zmian w zakresie stawek VAT wymagają szczegółowej analizy. Powinna ona obejmować ocenę wpływu projektowanych rozwiązań zarówno na konsumentów i poszczególnych uczestników rynku, jak i na gospodarkę jako całość, ze szczególnym uwzględnieniem skutków dla strony dochodowej i wydatkowej budżetu państwa. Dopiero kompleksowa ocena tych aspektów może stanowić podstawę do podejmowania decyzji dotyczących ewentualnych zmian w wysokości stawek VAT.

14. Czy Ministerstwo rozważa czasowe obniżenie stawki VAT na czystą wodę na podstawie art. 146ej ustawy o podatku od towarów i usług? Jeżeli rozwiązanie to nie jest obecnie analizowane, proszę wskazać przyczyny.

Odpowiedź jak w pytaniu poprzednim.

15. Czy Ministerstwo poprze projekt ustawy wprowadzający jednolitą stawkę 5% na czystą wodę, niezależnie od tego, czy jest ona oferowana w opakowaniu, czy dostarczana za pośrednictwem sieci wodociągowej?

Ministerstwo wszechstronnie rozważy przedstawioną propozycję. Ostateczne stanowisko w sprawie ewentualnego poparcia dla proponowanych zmian będzie uzależnione od szczegółowej analizy ich skutków prawnych, społecznych i finansowych. Por. również odpowiedź na pyt. 13.

16. Jakie instrumenty prawne lub kontrolne Ministerstwo uznaje za możliwe do zastosowania, aby ewentualne obniżenie stawki VAT zostało odzwierciedlone w cenach detalicznych, a nie wyłącznie w marżach producentów, dystrybutorów i sprzedawców?

Kształtowanie cen oferowanych towarów pozostaje w sferze decyzji przedsiębiorców i to od ich decyzji oraz uwarunkowań rynkowych zależy, czy ewentualne zmniejszenie obciążeń podatkowych znajdzie odzwierciedlenie w cenach oferowanych konsumentom.

Należy podkreślić, że na ostateczną cenę produktu wpływa wiele różnorodnych czynników. Podatki stanowią jedynie jeden z elementów kształtujących cenę. Oprócz obciążeń podatkowych znaczenie mają również m.in. koszty produkcji, transportu, magazynowania, wynagrodzeń pracowników, marża sprzedawcy oraz wydatki na marketing.

17. Czy Ministerstwo jest gotowe wprowadzić - we współpracy z Prezesem UOKiK i Głównym Urzędem Statystycznym - system monitorowania cen wody przed zmianą stawki VAT i po jej wejściu w życie?

Monitorowanie poziomu cen towarów prowadzą właściwe organy administracji publicznej w zakresie swoich ustawowych kompetencji, w szczególności Główny Urząd Statystyczny na potrzeby statystyki publicznej oraz Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie ochrony konkurencji i konsumentów. Jednocześnie kształtowanie cen towarów na rynku pozostaje co do zasady rezultatem decyzji przedsiębiorców oraz mechanizmów rynkowych.

Z wyrazami szacunku
Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów